

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGELTLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	— fill.	— fill.
Egy évre	10 kor.	Egy évre	16 kor.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy órára	1	Egy órára	1
Egyes számon ára 4 fillér.		Egy órára 70	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szö 4 fillér.

A 14 §.

Az ősszel kezdődő törvényhozási szak egyik első dolga lesz, az 1889. évi VI. tczikknek, a védelmi törvény 14 §-ának meghosszabítása. E szakasz az évi sorozó jutalékot a népszámlálással hozza kapcsolatba s így a hadsereg folytonos emelésére biztatja a hadügyi vezetőséget. S bár tíz évenként állapítjuk meg törvénnyel a sereg számát, világos, hogy a népszámlálás nem képezhet igazságos alapot, mert nemcsak a népesség számával, de annak teherviselési képességével is számolni illenek. A közös hadügyminiszternek pedig kisebb gondja is nagyobb ennél.

Az utolsó, a heves nagy védelmi vitában, melynek Rudolf trónörökös hirtelen halála szakította végét, sokat vitatták e szakaszt, melynek alkotmányos biztosítékául Tisza Kálmán azt ajánlotta, hogy juttassák szabatosan kifejezésre, hogy az akkori statisztikai helyzet alapján számított 103.100 és a honvédség részére számított 12.500 főnyi jutalék csak 10 évig marad érvényben s azontul minden változta-

lást idejében kell előterjeszteni a törvényhozásnak.

A katonai kormányzat azóta folyton mesterkedik azon, hogyan tudná a sereg számát emelni s ezért nemcsak a póttartalékosokkal, de a rendes jutalék felemelésével is állandóan foglalkoztatták a delegációkat, persze csak elméletben, a nagy ütközés a képviselőházban dől el . . . ha már a kiegyezéssel sikerül lenyakazni az ellentállást. A maig ezt a célját elérheti a katonai kormányzat, addig marad a mai keretek között s így ezután még a rendes számot kérik a hadsereg számára, de az utat már készítik elő a jövőre. Egy másik ujtás lesz, hogy mint annak idején a Manlicher fegyverrel történt, úgy most az ágyukkal is külön akarják behívni a tűzérség tartalékosait kiképzésre az új ágyukhoz.

Ezen új ágyuk pedig arról nevezetese, hogy mindmáig experimentálnak velök és nem tudnak választani, mert a német mintájú ágyu nagyon bonyolodott, könnyen romlik s ha romlik, nehéz a javítás, a másik pedig . . .

semmivel sem jobb a mai ágyuknál. Hanem azért már idejekorán gondoskodik a miniszter, hogy a tartalékosokat a rendes gyakorlatok helyett ilyen kiképzési kurzusokra rendelje be, ami az ágyukezelésnél felér egy külön szolgálati idővel s a hírek szerint több hónapra fog terjedni, azonban a szolgálati időbe nem számítatik.

Ilyen meglepetéseket tervez a katonai kormányzat addig is, míg az egész védelmi törvényt reformáltatni nem kívánja, a mikor a két országnak fog szeme és szája elállni az új sereg szaporítás s a mi azzal jár, az óriási költségek láttára.

. . . Magyar hadseregről, vagy a hadseregben a magyarság elismeréséről pedig szó sem lesz. **m.**

A közönség izlése.*

(Szinháznyitás előtt.)

Aki a színházakba jár, évek óta egyebet sem tesz, mint megbotránkozik a színre kerülő darabok legtöbbször kiáradó léhaságokon, hülye izléstelenségeken, fesielt kétféle . . .
 * A Pécsi Naplóból.

A világyáró debreczeni diák levele.

(Párisból.)

A mi gyalogszerrel utazó kemény fejű, kemény izmu kálvinista diákunk, Erdei Károly ev. ref. theológus, a ki gyalogosan járt már Rómában is, de nem látta a pápát, Páris városából intézett hozzánk kedves levelet, részben verses levelet. A londoni király koronázó nem szeretem napok után, valahogy átvergődött a tengeren keresztül Párisba diák Erdei Károly atyánkfia, a hol is jobb helyzetbe, barátságosabb népek közé jutott a mi világyáró ifju atyánkfia, a ki alig győzi dicsérni: „hires város Páris város, hol franczijául beszél még a madár is . . .”
 Egyébként örömmel — itten — közöljük Erdeinek prózában és versben írott levelét, mely ugyan a kalandos részletekbe nem bocsátkozik bele, de bizonyosága, hogy az igazi debreczeni diákon nem fog ki semmi még a tenger sem és hogy Erdei barátunk épségben, jó kedélyben gyalogol kelet felé, csak mindig kelet fele, az édes magyar haza felé, a holbarátain, a szeretett iskoláján kívül, egy öreg asszonyka, az édes anyja is várván-várják.

Kedves Szerkesztő Ur!

Hál' a jó Istennek f. hó aug. 28-án délután szerencsésen megérkeztem Párisba. —

Londontól Párisig nagyon viszontagságos utam volt, különösen a tengeren tudtam nehezen átkelni, de most már jobban megy sorsom.

Itt Párisban nagyon barátságos, vendégszerető emberek közt időzöm. A mai napot még itt töltöm s holnap indulok Genfnek.

Üdvözlétem küldve a távolból önnek s az utam iránt érdeklődőknek

maradtam tisztelője

E r d e i Károly
 ev. ref. theológus.

U. i.: Itt küldök egy kis verset. Mára irtam, azaz leirtam egyszerűen úgy a mint a lelkebben megfogamzott, minden csinosítgatás nélkül.

Párisban.

„Maradj minálunk jó fiu
 Maradj Párisba' itt velünk,
 Terem Bordeaux s Champagne bort még,
 Hogy bánatot ne ismerjünk!
 — Párisba' minden úgy örül
 Az élet-oly vig, úgy röpül!”

„Eh! mit nekem Bordeaux bora
 Tokaj hegyén jobb bor terem!
 S szép Alföldünk bus vinkója
 Champagninál jobb énnekem
 S ott, hol az ég pusztát takar . . .
 — Ej, sirva vigad a magyar.

„Mit ér a bor, bár lángra gyujt
 A lány szerelme hevesebb!
 S Párisba' annyi szép leány!
 S egyik a más'nál kedvesebb!
 S te boldog lész — a nő hiu,
 Maradj minálunk jó fiu.”

„Leány szerelme szivemet
 Nem sebzé; s így nem ismerem.
 Magyar leánynál — ezt tudom —
 E plánétán szebb nem terem!
 S szivem ha égne úgy lehet
 Miért keresnék más eget!!”

„Szabadság földjén, itten él
 Mi másutt csak most ébredez
 S ember jogod, mit Isten ad
 Teljes díszében élvezed!
 Nincs itt ur, szolgál nem pirul!!
 Maradj minálunk jó fiu!”

„Szabadság földjén élni így!
 Lelkemnek vágya, álma az!
 — Am nemcsak nektek virradott
 Másutt is lesz! Lesz még tavasz!
 S szabad hazáért küzdeni
 Kötelességem messze hi!”

S aztán barátim énnekem
 Van egy szegény öreg anyám,
 Ki értem ott imádkozik,
 S oly rég' epedve vár reám!
 Anyámat látni s szép honom!
 Ide! Ide! vándorbotom!
Erdi Károly

értelműségeken, arczpíró erkölestelenségeken.

Még a férfi is, ha csak egy szikrája van benne az erkölcsi tisztességnek, undorodva kell, hogy elforduljon az ilyen jelenetektől. És mégis mit látunk? Azt, hogy előkelő állású, allitólág „jól nevelt” urak is röhögő tetszéssel fogadják és kísérik a színpadról felénk büzlő előes francia „pikantériákat”, a „cochonerie”-ket, aminek igazán találó magyar neve a „disznóság.”

Ez a röhögő tetszés a férfiaknál jellemző fokmérője annak a súlyedésnek, a melynek lovagias érzésünk indult. Azok a „disznóságok”, amelyek a mai színpadról leröfögnek, tulajdonképpen nemcsak a jó izles ellen elkövetett vétsek, hanem egyúttal a legjellemzhetőbb merényletek a női szemem ellen, a melynek a színházba járó gyanutlan hölgyközönség védtelenül van kiszolgáltatva. Igazi, lovagias férfinak nem szabad túrnia, nem szabad megengednie, hogy a társaságban, ahol ő is jelen van, tisztességes nő pirulni legyen kénytelen. Am a mi lovagjaink nemcsak túrik ezt, hanem szellemes röhögéseikkel még inkább kínosabbá teszik a helyzetet. És az a körülmény, hogy a hölgyközönség a többbe nem is ketes epizodok után is a színházban marad, világosan bizonyítja, hogy a jó izles, az előkelő gondolkodás hölgyeinknél is bizonyos verteket ölt magára, amelyek mögé bujva engedényeket tesznek — allitólág a gall szellemnek, tényleg azonban a lehaságnak.

Az a „gall szellem”! Milyen sokat irtak már erről. Ebben van, abban van — mondják. De aki keresi, mind másvalamiben találja meg. De bármilyen legyen is a jellemzője, tőle elválaszthatatlan a finomság és pedig finomság nemcsak a szavak, kifejezések választékosságában, hanem az érzések előkelőségeben és tisztaságában is, amiből kétségtelenül következik, hogy a színpadi tragárságokban epensége, nem a gall szellem nyilatkozik meg, hanem az erkölcsi posványban fetregő cochon, amely mire magyarul röfög, rendesen disznóvá esepredik.

Ezek a francziaskodó lehaságok az operettek árnyékában vonultak be a magyar irodalomba. Lenge, érzekesiklandozó öltözke tetszetős volt és hódított, de mint minden, ami érzi, rombolt is. Az érzékiség levegője gyorsabb lüktetésbe hozza a vért, az arczra is kiül a pirosság, a szemek csilognak, az izmok feszülnek. Am e lüktető erő nem az éltető ozoné, hanem a gyilkos aetheré, a mérges ópiumé, amelynek nyomában tespedés, lehaság kimerültség jár es kietlen szivarság, mely a finomabb lelki érzések gyökér rostjait elfonnyasztja, a jó izlést, erkölcsi tisztaságot sorvadtsba ejti.

Es a francia operettek után gyors vágatásban jöttek a sikamlós színművek, a házasságtörő drámák, a tisztességet és erkölcsöt arczul verdeső bohózatok, amelyek mind egyike egy-egy remeke a pornografának. És a magyar színházak igazgatói eszeveszett versenyben sietnek a raffináltan fajtalan darabokat színre hozni és vele a magyar közönség izlést megmetéltetni.

Ha akadnak francia, vagy egyéb nemzetiségű írók, akik az érzékiség posványába merülnek, akik tollukat mesterséges izgató szerre aljasítják, a férfiaságot a fajtalanba helyezik — aminthogy akadnak: ez kétségtelen szellemi es értelmi eltévelyedés. De hol van az megírva, hogy ez eltévelyedett lelkek szellemi termékeit át kell ültetni a magyar irodalomba? Szép dolog, ha egy angol, német, spanyol, vagy francia lángész klasszikus alkotását átültetjük, hogy

az, ami a világirodalomban arany es gyémánt, a magyar irodalomnak is hozzáférhető kincse legyen, de azt, hogy ami a francia irodalomban is szeméttés gaz, miért ültetik át íróink es színházigazgatóink a magyar irodalomba, igazán nem tudjuk megérteni. Azaz: igenis megértjük. A mi igen tisztelt színházigazgatóink ott fent Budapestben ma már nem színházigazgatók, hanem: üzletemberek. A fő dolog, hogy a színházuk látogatott legyen. Erre a célra a legtermészetesebb eszközök: kitünő darab, művészi erők, szabatos előadás. Amde: a kitünő, eredeti, vagy fordított darabok: ritkák, a művészi erők: drágák, a szabatos előadás: nehéz. Sokkal könnyebb léha francia darabokat fordítottatni, aig öltözködő művésznőket szerződtetni, az előadást orfeumivá es chambre séparé-ivá tenni. De, hogy az ily darabok, színházak, írók es igazgatók, sőt színészek mit keresnek a művészet birodalmában — azt igazán nem tudjuk megérteni. Hiszen az ilyen darab: mérges gomba; az ilyen színház: kioáka, az ilyen író: kutnérgőző, az igazgató: leánykereskedő es a színészek: cirikuszbeli bohócok, írótul, igazgatótul: kufar nepség, mely nem érdemel egyebet, mint hogy kios oroztassek a művészetek templomából, mint tette a Názáretbeli az Isten házat vasárra aljasító kufarokkal.

Azt mondják e kufarok: beszélhetnek az erkölcsbirak amit akarnak, azért a közönség csak úgy tódul mi hozzánk. Mi nem szívesen írunk, nem szívesen adatunk elő, nem szívesen játszunk el ily darabokat, de mit tegyünk? A közönség ilyen darabokat kíván. A közönség érzéki es keresve keresi az izgató, raffináltan pikáns látványosságokat, mert a közönség izlése léha, a közönség pénzéért mulatni, élvezni akar es nem sirni, vagy unatkozni jár a színházban.

Szemenszedett álokoskodás ez, amelynek vagy a kiinduló pontja, vagy a következtetése csalárd. A közönség mindenestire élvezni, szórakozni akar a színházban. De ennek az élvezetnek nemcsak, tisztának, erkölcsösnek es tanulságosnak kell lenni. De még ha úgy volna is, amint e kufarok mondják, hogy a közönség izlése léha, — ez nem hogy nem menti őket, de annál jobban elítéli, mert hiszen a közönség izlését okrontották meg, kik évtizedek óta telítik irodalmunkat az erkölcselen érzékiség hulladékaival. Vajon esoda-e, ha e hulladékok megfertőztettek nálunk a levegőt es az erkölestelenség társadalmunkban is egyre terjed?

Hiszen a színházak évtizedek óta egyebet sem tesznek, minthogy az erkölestelenséget tetszetős mezben hirdetik minden gat nélkül. A fölvilágosultság korszakában, a szabad sajtó hazájában ilyen gátak fölállítása bajos is lenne. Egyedül gat a színházgatók es színműírók erős erkölcsi érzése, finom izlése lehetne; vagy: ha ez megbilent es meghibbant: a közönség felháborodása a neki nyújtott maszlag ellen, amitől már nem lehetünk messze, mert manapság már ott tartunk, hogy józan es zű, jó érzésű családapa nem csak hogy serdülő leányait, vagy fiait, de még a feleségét sem viheti színházba dobhatja a szemérem es erkölcsölő hatások közprédájaul.

Es ez a gyilkos szellem, amely a festett világ deszkáiról metelyez napról napra bennünket, ma már ott vigyorag csaknem valamennyi hírlapunk hasábjain.

Tucatyszám akadnak ugynevezett „szép-irodalmi írók, akik thémaért az erkölcsi kloákakba szállnak le. Akiknek a női sziv nemes érzéseiről halvány fogalmak sincs.

Akik az anyaság méltóságát nem ismerik. Akik az arát szüziesség nélkül gondolják. A kik az asszony, a feleség becsületét, tisztességét lábba tapossák, gúny tárgyává teszik. Akik minden nőben háremhőgyet látnak. Akiknek hősnőjük vagy cocette vagy perdita, hőseik pedig jellemtelen, erkölestelen, nőcsábító yazemberek, kinek miáztatikus kilélegzése undort es dőghalált áraszt, miként íróik minden egyes műve.

Hozzátok szólok családapák, családanyák, a kik félve, rettegye dugjátok el a hírlapokat serdülő es serdületlen gyermekeitek elől, nehogy azok gyanutlan jelkét megmetéltézzék — vajon nincs-e igazam?

Es imo: országszerte olvashatjátok, hogy ennek ti vagytok az okai. Ti, az apák, az anyák, a nagy közönség, mert ezek a derék hírlapok, a kik hatszámra es hasabszámra gázolnak az erkölestelen piszokban, azt hirdetik, hogy ok a közönség izlése után indulnak, a közönség kívánja, hogy a lapok pikantériákkal, érzekesiklandozó eseményekkel legyenek tele, mert különben nem kellene a közönségnek. De ha így volna is — pedig nincs így — annál nagyobb a lapok vétke, mert ok azok, a kik az események főrtéimes részeit is fölaltalják, akik az érzékiség csiklandozásával a jóizlést megrontják, a szemérem fölök es a la dérséget szolgálja k.

A legutóbbi napok eseményeiből kifolyólag általános a panasz a magyar főváros erkölcsi életének sok bajairól.

De kérünk minden etfogulatlan embert: nézze meg a fővárosi lapok kishirdetési rovatát, amely telve van nemcsak szerelmi levelezésekkel, de magukat ajánló férfiakkal (?) es nőkel: leányokkal, asszonyokkal, feleségekkel. Es ez ajánlközások, tiltott szerelmi levelezések, kerítő esábítók közvetítője vajjon kicsoda?

A nagybefolyású es nagy tekintélyű fővárosi lapoknak a kiadó hivatala. Az a lap, amely a szabad szellem, a felvilágosultság es az alkotmányos szabadság bátor harczoa — egyúttal a legaljasabb kerítő, amely pénzért tisztességes asszonyokat es leányokat légyottra esábit, vagy esábitani segít. Hallatlan erkölcsi romlottság ez, mit még fokoz az a körülmény, hogy az illető lapok ezt tudva, akarattal teszik. Vajjon a felelősség alól kibujhatnak-e? Soha es semmi körülmények között.

En nekem meggyőződés, hogy a közönség izlése ma épgy fogékony a szép, igaz, jó, nemes érzésekre, mint régen. Senki sem születik erkölestelennek es a család az iskola, a társadalom, az állam emberfeletti áldozatokat hoznak, hogy minden egyes tagja erkölcsösnek neveltesék. Az a színház, az a hírlap tehát, amely tag kaput nyit az erkölestelenségnek, vétkezik a család, a társadalom, az állam ellen es éppen azért allami feladatot korrekktivumról gondoskodni, amelynek segítségével az ily metely terjesztését meggátolni, vagy megtorolni lehet, amire immár elkerülhetetlenül szükség van.

Feiler Mihály.

Készületlenül.

Közeleg a városi tiszt ujtás sa városi törvényhatósági tagok választásának napja.

Ez a fontos, pártunkat is oly hathatósan érdeklő es nap-nap után közelgő választási mozgalom bennünket készületlenül nem találhat. A debreczeni függetlenségi pártnak kiszámíthatatlan erkölcsi es exis-

tentialis károkat okozott a multban is a „véletlenség” és „meglepetés”.

Az utóbbi időben szép és tiszteltre méltó javulást tapasztaltunk a pártélet és pártvezetés minden nyilvánulásában. Eredményeket is mutatunk fel. Azonban meg mindig a kezdet kezdetén állunk.

Debreczen város poársága előtt nagy és szent feladatok állanak, a mely felelősséget teljesítésére első sorban a függetlenségi párt van hivatva.

Legyen független, önérzetes — józan, fenkölt és magyar ez a város életének minden nyilvánulásában. Ez illik az ő Debreczenhez.

Hogy pedig ez mielőbb bekövetkezzék: a függetlenségi párt életrevalóságától függ.

Szervezkedni kell e pártnak. Hatalmas erejét érvényesíteni kell a bekövetkező választási küzdelmekben. Jelölteket kell állítani minden állásra: legyen a törvényhatósági bizottsági avagy városi tisztviselői állás.

A függetlenségi párt tekintélyének és erejének minden kétségen felül kell állani. E — part nagyon is jól ismerheti a közel multból, hogy kik az ő barátai — albarátai és ellenfelei. Mindenikkel érdeme szerint kell most leszámolnia.

E — városban nem szabad egyetlen talpalatnyi térnek lenni, mely a független hazaszeretet uralman kívül esik. Az eddigi sikerek, mindenesetre bevalnak arra, hogy bátorságot, erőt és nemes törekvésünk további sikeréhez reménységet merítsünk azokból.

Az idő, a mely még a választási mozgalmak, elkövetkezéseig rendelkezésünkre áll, — elegendő ahhoz, hogy a párt vezetése az előkészületeket megtehesse; de semmi szín alatt nem elég ahhoz, hogy az előkészülettel sokaig késlekedjünk.

Meg vagyok ugyan győződve, hogy a párt érdekének előmozdítása a part, jövője és eredményes küzdelme minden jóra való polgártársamnak legfőbb óhaját és kedves kötelességét képezi; de talán mégsem végeznek azzal hiátavaló munkát, hogy e sorokkal szavá tettem a választásokra való előkészületnek komoly és nagyfontosságú kérdését... Hátha így méginkább ki lesz zárva az az eshetőség, hogy pártunkat a bekövetkező választási mozgalmak és z u l e t t e n ü l találja.

Dr. Király Péter.

Délutáni levél.

(Kossuth képes jelvényekről.)

A Kossuth esztendejében a Kossuth kultusz tetőpontjára emelkedik, ha ugyan élhetek e kifejezéssel, amikor a Kossuth emléket ezelőtt is szeretete legmagasabb oltárára emelte a magyar. De ezen esztendőben minden igaz magyar különösebben igyekezik külsőleg is jelét mutatni a Kossuth iránti hódolatának.

Szobáinkat Kossuthképekkel díszítjük fel. Községeink Kossuth szobrokat emelnek. Ruházatunkkal felújítjuk a Kossuth Lajos viseletét vagy legalább is egy Kossuthképes érmet tűzünk, vagy akasztunk a mellünkre.

Ez utóbbiakról akarok szólni, a Kossuthképes emlékérmekről. Dicséretes ennek a terjesztése és a nemzeti-szín csokron kívül legszebb, legillőbb

disz, amit magyar ember viselhet; ámde e jelvényeken Kossuthnak más korbéli képét szeretném én tündököltve látni.

Nem az erejében gyöngült aggastyán, beösmérem szent, prófétaként fényes aggastyán lemondásteljes, részvétgerjesztő, havasfehér öreg képe illik erre; hanem azon hadistenként szép, fiatal és tüzes Kossuth Lajos képe, a ki a szabadságharcz dicsőküzdelméhez hadirendbe hívta, állította és rohamra vezette a „Kossuth Lajos regimentjeit”, a magyar nemzeti szabadság névtelen félisteneit, kik a zsarnokság kigyóját Szentgyörgy lovagként tapodták a porba.

A kik tehát a Kossuth emlékképeket készítik, terjesztik, a nemzeti harc nagy vezérét ábrázoltassák az emlékérmeken, képeken, a honvédatállás ifju erős Kossuthot, hogy e szent jelvényt látván: a sirkövet repesztő ébredés győznetlen lángja lobbanjon fel a lemondásra, megalkuvásra külvönben is kész beteg lelkekben.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

A függetlenségi-kör Kossuth kupája.

A debreczeni függetlenségi-kör Kossuth kupája elkészült, sőt már le is érkezett Debreczenbe. Igazán sikerült mesteri munka. Dicsőségére válik mind a kupát formázó mesternek, Tóth Andrásnak, mind a budapesti érczöntőnek, Hirmann Ferencznek, a kinek a gyárában öntötték ezt a szép ezüst munkát, melynek a sulya egy kilogramm. A nagy Kossuth Lajos szabadságharcz korbéli arczképe hajszálvonalok finomságával domborodik ki az öreg kiállítású kupán, mely egyik becses ereklyéje és kincse lesz a debreczeni függetlenségi körnek. Hisszük, hogy a Könyves Tóth Samu jeles elvtársunknál készített hasonlő alaku. diófából faragott és a Kossuth domborképével díszített kupákat is számosan igyekeznek megszerezni a hazafias polgártársak közül.

Statárium Zágrábban.

A horvát hivatalos lap kihirdette Zágrábban és a szomszéd Szenyevécz községben a statáriumot mind oty cselekményekre, melyk izgatás, idegen vagyon rongolására felbujtás és az emebi élet biztonsága ellen követettek el. Számos szerb polgár falragszokon bocsánatot kér a horvát népen elkövetett sértésekért. Ennek folytán mintegy győzelmi mámorban fellebogózták a várost. Most már remélhető a rend helyreállítása.

Filoxera a hajdu-dorogi szőlőkben.

A hajdu-dorogi szőlősgazdák csak nem akarták elhinni, hogy szőlőjükben a filoxera

eszegeti ki a jó vinkót termő borfa töveit, dacára hogy már évekké ezelőtt ezt illetékes szakértők megállapították s a törvényes zárlatot el is rendeltették: — s egyik diószegi borász tanárt Forster Vilmost kérték fel nézne széjjel a sárguló levelű, cse-nevész szőlő tökéek között. Forster most tüzetesen megvizsgálta s a hitetlenkedő Tamásoknak nagyítóval be is mutatta az apró kényszínű jószágokat, a mint az éltető nedűben, a szőlő gyökereiben hemzseggve lakmározta. A dorogi szőlőnek tehát egy darab, a Rakóczy kert kivételével, melynek talaja homok, szintén vége van.

Tanácsnok a szegények házában.

A szegedi Füg. Közvélemény írja: Valamikor szép napokat látott Birkás Lajos Szabadka városának ezidőszerint nyugalmazott tanácsnoka. Vagyonos ember volt, de lassankint teljesen elszegényedett. Felesége elvált tőle s nyugdíját lefoglalták, ami pedig megmaradt, az tartásdíj czimén elváltan élő feleségeé. A sorsüldözött tanácsnok keresett állást is, de nem talált, Kétségbeesett helyzetében aztán folyamodott a városi hatóságokhoz, hogy adjanak neki helyet a szegények házában. A kérelem fölött még nem határozott a szabadkai tanács, hihetőleg azonban majd valami alkalmazást adnak neki és nem engedik, hogy nyugalmazott tanácsnok létére a szegények házában töltsen el hátralevő napjait.

A diákkongresszus elmarad.

A budapesti nemzetközi diákkongresszus rendező bizottsága körlevelet adott ki, melyben az az újság foglaltatik, hogy a Budapestre hirdetett III-dik nemzetközi diákkongresszus nem fog megtartatni. Megvadult agitátorok zavargásának nem akarták kiszolgáltatni a kongresszus békejét, ezenkívül a lengyelek és németek között támadt gyűlöletet sem akarták itt teljesen kiélesíteni. Így elmarad a tervezett debreczeni kirándulás is, melyről a következő tavoratban értesítették a várost:

Debreczen Polgármesterének. Az áldozatkészségért hálás köszönet, de kongresszus elmarad.

Rendezőség.

Kovács festőművész Kossuth képe.

Kovács János városunk fia, jeles festőművész Kossuth Lajost életnagyságban megfestette. A kép igen sikerült és egyike a legjobb Kossuth képeknek. A kép jelenleg a városházán a polgármester szobájában van, a művész átengedte a végből, hogy a Kossuth születésének 100 éves évfordulója alkalmából a diszközgyűlésen a városháza nagytermében legyen. A m. szigetiek már régen vágnak egy sikerült Kossuth kép után és hirül véve, hogy Kovács Jánosnak van ilyen képe, irtak a művésznek, hogy az általa kért árért 600 koronáért adja oda és küldje el azonnal, mert ők is a Kossuth születésének 100 éves évfordulóján tartandó közgyűlésen akarják a közgyűlési teremben elhelyezni. Ennek a tervnek azonban elébe vágott egy helybeli tekintélyes uriemberekből álló hazafias társaság. A legjobb Kossuth

képet megakarják menteni Debreczen részére és azt sem szeretnék, ha a diszközgyűlés anélkül folya le, hogy Kossuth képe ne ékesitse a közgyűlés termét. Ma reggel, ahogy a képet a városházán nézték, elhatározták, hogy azt megveszik. Tizenketten lesznek a tulajdonosai a szép képnek és nem kerül idegenbe a jobb Kossuth kép. A kép vételárát, 600 kor. nyomban össze is adták.

A nagyerdő elzárása és a Kossuth-ünnepély.

A debreczeni Kossuth-ünnepélyt rendező bizottság az ünnepély napján e hó 17-én népnepélyt is rendez a nagyerdőn. A rendezőbizottság egyik tagja Varga Lajos dr. indítványt adott be a városi tanácshoz, hogy a népnepélyre zárják el a nagyerdőt. A tanács ma határozott a kérelem felett és az erdő elzárását megengedte.

Az önkéntes iskola építése.

Ösmeretes, hogy a városi közgyűlés 42.000 korona kölcsönt szavazott meg az önkéntes iskola építésére. Az önkéntes iskola terveit jóváhagyva megküldötte a hadtestparancsnokság és a városi tanács ma tartott ülésén utasították a mérnöki hivatalt, hogy az iskola építésére az árlejtést sürgősen hirdesse meg, hogy az iskola épülete mielőbb elkészüljön.

15 éves találkozó.

A kik 15 évvel ezelőtt 1887-ben a debreczeni ev. ref. főgymnasiumban érettségi vizsgát tettünk f. é. szept. 19-én Debreczenben összegyűlünk. E találkozón legyünk ott mindnyájan. Felvilágosítást szívesen ad

Dr. Brunner Lajos,
orvos, Kossuth-u. 14.

Népiszkola az ondódi tanyákon.

A Hatvan-utcai gazdaság felügyelője Jobbágy Imre régóta faradozik már azon, hogy az évekkel ezelőtt iskola és csöszház részére vásárolt és az ondódi hatvan-utcai gazdaság középpontján eső földcsékén a város építse fel azon elemi iskolát, melyre 100-nál több tanköteles gyermek és szüle oly epedve vár. Megajánlották a városnak az ingyen telket, folyamodtak, kilincseltek jobbra-balra, de mindeddig eredmény nélkül; iskolájuk ma sincs és kénytelenek e szegény kintlakó kis gazdák iskolaköteles gyermekeiket drága pénzen valami rokon vagy ösmerőshöz a városba beadni vagy valami uton módon kibujtatni az iskolába járás alól. Végre megunták a várakozást a kis gazdák és tanácskozássra jöttek össze, melynek eredménye az lett, hogy folyamodást irtak, melyet Jobbágy Imre vezetése mellett Gömöri István, Nagy József, Bojtor István, Farkas Péter és Szabó Báliat tagokból álló küldöttség tegnap nyújtott be Komlóssy Arthur helyettes polgármesterhez egy a városi tanácshoz intézett kérvényt — kérve annak mielőbbi elintézését. A polgármesterhelyettes szíves készséggel ígerte meg az ügy támogatását, mire a küldöttség tagjai kijelen-

tették, hogy azon esetben, ha az építést a város az idén elkezdeti, a téglának a helyszínére fuvarozását magok a gazdák ingyen teljesítik. Szép példája ez a mi debreczeni kis gazdáink értelmessége és áldozatkészségének!

A tanács a ker. kamara ünnepélyein.

A ker. és iparkamra e hó 14-én avatja fel díszes székházát. A felavató ünnepre meghívták a tanácsot is. A tanácsot az ünnepélyen Simonffy Imre polgármester és Komlóssy Arthur főjegyző képviselik.

Nagyvárad — Debreczen után.

Az egész ország ünnepelve emlegeti Biró Lajost, a ki hét évi fárasztó utazás és életveszéllyel járó buvárkodás után a napokban tért haza Uj Genuából, hozván magával megbecsülhetetlen értékű, természetrajzi, néprajzi, és östörténeli gyűjteményt. Mint jeleztük, a debreczeni Csokonai-kör, a mely mostanában igen agilis lelkes hangu üdvözlő irást küldött Biró Lajosnak, egyben felkérte, hogy utjáról tartson előadást Debreczenben. A debreczeni tervet, mint egyik nagyvárad lapban olvassuk a nagyvárad Szigligeti társaság is magáéva akarja tenni és megakarja hívni Biró Lajost. Lám, lám, a híres Pecze parti Páris az általuk annyira kicsinyelt Debreczen után megy.

Az önkéntesek tisztvi vizsgálja.

Még pár nap s itt van a katonák öröme: a lefúvás napja. Nem marad más vizsgálja, csak az önkéntesi garda. Nekik még szigorú katonai bizottság előtt kell beszámolni az önkéntesi esztendő gyümölcsével. A tisztvi vizsgákat értjük ezalatt, a melyektől függ az önkéntes sorsa. Ott mondják ki az ítéletet, kiből lesz tiszt s kit tartanak vissza a második keserves esztendőre. A gyakorlatok befejeztével, e hó 15-től 20-ig lesz idejük az önkénteseknek a vizsgákra való előkészüléshez. Huszadika körül megkezdődnek a vizsgák. Az önkéntesek vizsgálja a 37., 33., és a debreczeni 39. ezred önkénteseinek vizsgálja együttesen Nagyváradon fog lefolyni Schemüller Vilmos tabornok előklése mellett. A vizsgák után a sikerrel levizsgázott önkéntesek mint őrmesterek lépnek vissza a civill életbe.

A nagykölcson elszámolása.

A nagykölcson elszámolásának ügye régóta vajudik már és sok kellemetlenségnek, zaklatásnak volt emiatt már kitéve a tanács. A miniszter is több ízben sürgette a tanácsot, hogy a nagykölcson elszámolására vonatkozó iratokat terjessze fel megvizsgálás végett. A tanács végre összegyűjtette a nagykölcson elszámolására vonatkozó iratokat. Az iratokat, melyek körülbelül megtöltenek nagy ládat, mest rendezik és a tanács még e héten felküldi az iratokat a belügyminiszterhez felülvizsgálat végett.

Felhívás a helybeli összes iparosokhoz.

A debreczeni alsó foku iparosok tanács iskolába az 1902-903 ik iskolai évre a beiratkozások f. hó 8, 9, és 10-ik napjain est 6-8-óráig fognak az iskola Csapo utcai helyiségében (Barcsayház) megtartatni. Miután a rendes tanítás már e hó 15. kezdetét veendi tisztelettel felhívja alu-

lirt igazgatóság a tanonocz tartó mestereket, hogy ugy regi, mint ujonnan szerződött tanonczaiikat a fent kitett idő alatt multhatatlanul irassák be. Az iparos tanoncz iskola igazgatósága.

Szökési kísérlet a törvénszéki fogházból.

Szokatlan eset zavarta meg a debreczeni törvénszéki fogház csendességét. Három rab megakart szökni és eközben összeütközésre került a sor a börtönőrök és rabok között. A rabok nagy része tegnap is a nagy munkateremben dolgozott. A felügyeletükkel megbízott börtönőr észrevette, hogy halk hanzon suttognak egymással és valami titokról beszélgetnek. Azt is észrevette az őr, hogy épen cigányok, a Rostas familia tagjai suttognak. Az őr 7 óra után pár pillanatra távozott. Ezt az időt a három Rostas felhasználta. Az egyik Rostas kifeszítette a folyosóról a nyomdába vezető ajtót és az ablakon keresztül mind a hárman a szabadba jutottak. Már a kapunál voltak, mikor egy börtönőr jött feléjük. Kikerülték, de a börtönőr hirtelen a másik kapuhoz futott, ahova a szökevények menekültek és bezáratta. A kapuk be voltak zárva, menekülni teljesen lehetetlen volt. A börtönőr segélyért kiáltott, ezalatt a cigányok rátámadták, majd előjöttek a börtönőrök, de a cigányok ezekkel szembeálltak és valóságos harc keletkezett, melyben a cigányok könnyebb sérüléseket szenvedtek. Végre lefoglaltak a szökevényeket, és erősen megvasalva külön czellákba zárták és erős felügyelet alá helyezték. A vizsgálatot a zendülés ügyében megindították.

A debreczeni tornaverseny.

Vettük a következő értesítést: Szeptember 7-én és 8-án tartandó pályafelavató versenyünkre reményen felül sok nevezés érkezett. A budapesti sporttársak zöme Jász Géza tornaszövetségi titkár ur vezetésével 7-én, vasárnap d. e. 11 óra 44 perczkor érkezik városunkba. Az allomás Dobieczy Sándor ur előnkünk a mely nevében, Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes ur a város nevében üdvözlö az érkezőket. Vasárnap ebéd a la carte az „Angol Királynő”, hétfőn a „Bika” vendéglőben; vacsora mindkét nap a vasuti állomás I—II osztályu éttermében. — A hétfői vacsoránál a díjak kiosztása. Hétfőn délelőtt a budapesti bajtársak megkoszorúzzák a honvéd sirokat. Hogy a fogadás minél ünnepélyesebb legyen s a vendégek városunkban jól érezzék magokat, kérjük t. tagtárs ura: ugy a fogadásnál, valamint az étkezésnél megjelenni és hétfőn vendégeinket a városban kalauzolni sziveskedjék. A vendégek nagy része a Tornacsarnok helyiségeiben lesz elszállásolva. Ha valaki vendéget kíván szállásra fogadni, sziveskedjék azt az előkléssel (Tiszapalota I., 7.) tudatni. Debreczen, 1902. szeptember 2. Lasz gallner Kálmán, ügyvivő elnök.

A miskolczi üzletvezető a vasuti igazgatóságok felől.

Azon ijesztő hírrel kapcsolatban, hogy a most létező 9 üzletvezetőség helyett 5 üzletigazgatóságot fognak szervezni — Görgey László miskolczi üzletvezető a nagy nyilvánosság előtt olyan kijelentéseket tett, melyek minket debreczenieket is, legközelebről érdekelnek, mint a kiket szóba vettek, hogy megfosztanak az üzletvezetőségünkötől. Görgey szerint ilyen csökkenéstől szó nem lehet, sőt, ha mindjárt

üzletigazgatóság címén, inkább szaporítani fogják az üzletvezetőségeket. Ugyanis:

Görgy László miskolci üzletvezető Bartányi Gyula felkérésére Bartányi Gyula felkérésre nyilatkozott és bevezető szavaiban említette, hogy az egész ügyről (a vasuti miniszterium és öt üzletvezetőség tervéről) ő is az újságok révén értesült. (Hova tovább külső, hogy a vasuti miniszterium voltaképpen az újságírók miniszteriuma.) Olvasva tehát az ügyről, kezdett érdeklődni iránta — ami természetesen — és összeköttetései révén megtudott annyit, hogy szó sincs a vasuti miniszterium közel jövőben való felállításáról. Utal rá, hogy a kereskedelmi miniszteriumban teljesen elkészült a — jövő évi állami költségvetés keretében — a vasut költségvetése és ott nyoma sincs a reformnak. Föltéve azonban, hogy egyszer mégis megakarnák valósítani a vasuti miniszterium ezméjét, akkor sem történnek az oly módon, hogy a most létező 9 üzletvezetőségből 5 üzletigazgatóságot csinálnának. — Megjegyezte az üzletvezető, hogy tapasztalat szerint nálunk minden reformnál külföldi minták után szoktak indulni. Nem szeretünk a magunk lábán járni. Így tehát feltehető, hogy ebben a kérdésben is a szomszéd, vagy a külföld intézményei lesznek irányadók, annál is inkább, mert már a mostani üzletvezetőségeknek is olyan nagy területük van, hogy azt még szaporítani nem lenne tanácsos, ami pedig okvetlen beállna, ha 9-ről 5-re redukálnák az üzletvezetőségeket. — Sokkal valószínűbb, hogy szaporítani fogják az — esetleg létesítendő — üzletigazgatóságokat. Ezen nézetet támogatják a létező külföldi e nembeli intézmények és szóló ki is dolgozott egy kis összehasonlító kimutatást, melyet itt közlünk: Ausztriában van 9 üzletigazgatóság és pedig: Bécs 833, Linz 884, Innsbruck 699, Villach 1203, Trieszt 309 Pilsen 1340, Prága 1472, Olmütz 639, Krakó 1115, Lemberg 1157, Stanislaw 1616 km.-rel. Ezek közül hadtestparancsnokság csak 5 helyen van és pedig: Bécs, Innsbruck, Prága, Krakó, Lemberg. Nálunk 9 üzletvezetőség és pedig: Arad 1683, Budapest balpart 1540, Budapest jobbpart 1133, Debreczen 1359, Kolozsvár 1675, Miskolc 1612, Szeged 2644, Szombathely 1346, Zágráb 1712, km.-rel. Ezek közül két helyen van hadtestparancsnokság és pedig: Budapest, Zágráb. A porosz államvasutaknak volt 1900. év végén 21 igazgatósága és pedig: Altona, 1751, Berlin 547, Breslau, 1919, Bromberg 1600, Cassé 1740, Danzig 1715, Elberfeld 1148, Erfurt 1565, Essen 1024, Frankfurt a M. 1635, Halle 1897, Hannover 1632, Kattowitz 1295, Köln 1367, Königsberg 1802, Magdeburg 1703, Münster 1169, Posen, 1688, S. Johann Saarbrücken 849, Stettin 1712, Mainz 850 km. vasut-vonallal. Ez tehát az mutatja hogy nálunk jut egy-egy üzletvezetőségre a legnagyobb terület. Alig lenne tanácsos az üzletvezetőségek redukálása folytán a területet megnagyobbítani. Valószínű, hogy a mostani 9 üzletvezetőség helyett 11-12 üzletigazgatóságot fognak szervezni. Másrészt a fent közölt kimutatás megdönti azon nézetet is, mintha különös érdek fűződne ahhoz, hogy a vasuti üzletigazgatóságnak hadtestparancsnoksági székhelyen kell lenni. Ezt nem kívánta senki és nem is ez a szempont mervadó, mert nem képez különösebb érdekét. Épp azért nem áll az, mintha a hadügyi kormány ily irányu kívánalmakat támasztott volna.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a tanács mai ülésén szintén szóba került az üzletvezetőség elvite-

fének ügye. A ker. miniszter, Láng Lajos, mint ösmeretes e hó 14-én jelen lesz Debreczenben a ker. és iparkamara székházának felavatási ünnepélyén. Ábrahám László főügyész hozta szóba az üzletvezetőség ügyét, azzal, hogy a miniszter ittléte alkalomával a minisztertől nyilatkozatot kellene kérni, mi igaz abból a hírből, hogy az üzletvezetőséget elviszik és igazgatóságot sem kapna Debreczen. A tanács a főügyész felszólalását helyeselte és elhatározta, hogy a minisztert itt időzése alatt a polgármester vezetése alatt felkeresi a tanács és üdvözlés kapcsán szóba hozza az üzletvezetőség ügyét, megdandó mi igaz a hírből és ha úgy van, hogy tényleg feloszlatták az üzletvezetőségeket, felkéri a minisztert, hogy az igazgatóságok beosztásánál Debreczent, az északkeleti vasutak gócpontját ne mellőzze. A miniszter válaszát nemcsak a tanács, de az egész város közönsége nagy érdeklődéssel várja.

Debreczeni orvosok az orvos kongresszuson.

Az országos orvos szövetség e hó 7. 8. 9-ik napjain tartja meg ezidei kongresszusát Tátrafüreden. A kongresszuson a debreczeni orvosok közül részt vesznek Ujfalu József dr. és Nagel Zsigmond dr.

A Kossuth-ünnepélyt rendező bizottság

1902. év Szeptember hó 5-ik napján azaz Pénteken d. u. 3 órakor a városháza kis tanácsstermében ülést tart. Tárty: Lampionos menet ügyének előkészítése.

Az ev. ref. elemi iskolák ünnepélyes

megnyitása végett a nagy és kistemplomban szombaton f. hó 6-ikán reggel 8 órakor tartandó istentiszteletre a nagytiszteletű s tek. presbyterium tagjait, a t. szülők és a közönség tisztelettel meghívotnak. Az iskolaszéki elnökség.

Egy gyermek szerencsétlensége.

Ma délelőtt a Csapókert II. járásban egy kóbor kutya rátámadt Greczár János fuvaros 7 éves fiára és összemarta. A kutya elmenekült. A megmaradt gyermeket a Pesteurintézetbe szállítják, mert alighanem a kutya veszett volt.

Értesítés.

Zivuska Ferenecznő énektanárnő magánóráira való beiratkozásokat szeptember hó 8-tól kezdve fogad el a délutáni órákban. Felkértek a közönség, hogy a beiratásokat mennél előbb tegye meg, mert az üres órák száma oly csekély, hogy azok mielőbb lelesznek foglalva, s azoknak lesz átadva, a kik hamarabb jelentkeztek. Lakás: Szent-Anna utca 6. szám.

Öngyilkos fiatal leány.

A héten már a harmadik. Ezuttal egy fiatal h.-szoboszlói leány Szarvas Zsuzsánna az öngyilkos. Szeretett és csalódott, ez a tragédiája. Egyik közeli tanyán lakott és szülei távolléte alatt felakasztotta magát. Szülei már csak holttestét találják meg.

A százados tragédiája.

Egy debreczeni jó ösmerősről, az országos híró Bothmer századosról olvassuk a következő szomorú sorokat; A sors lesújtó tragikumát nyilvánul meg báró Bothmer

Sándor vezérkari százados életében. A kiváló képzettségű fiatal tisztet a hadi iskola sikeres elvégzése után a vezérkarhoz osztották be. Ott is csakhamar föltűnt éles logikájával és nagy tudásával. Folyton tanult, olvasott és főlebbvalói fényes katonai pályafutást jósoltak neki. — E mellett hatalmas természetű atléta volt, mint bátyja báró Bothmer Jenő, a nagyhirű katonai vívómester. De még ez az edzett, erőteljes szervezet sem bírta ki a tulhajtott szellemi munkát. Már a múlt esztendő november havában tisztársainak föltűnt a százados különös viselkedése. Folyton izgott, ideges volt és végre idegbaja anynyira erőt vett rajta, hogy orvosai tanácsára hat hónapi szabadságot kért. — Ezt meg is kapta és vidékre ment pihenni. Betegsége azonban nem enyhült, sőt folytonosan súlyosabbá vált. Visszatért a fővárosba, ahol Ferecz-kört 34. szám alatt levő lakásán a napokban már dühöngeni kezdett. Állapota oly súlyos, hogy holnap beszállítják a Schwarczer-féle gyógyintézetbe. A szerencsétlen katonatiszt tragikus sorsa bajtársai között őszinte részvétet keltett.

Egy Vilmos huszár szerencsétlensége.

A 7-ik Vilmos huszárezred egyik közvitéze, Kelemen Pál vezetes szerencsétlenségnek lett áldozata. A tisztiszolga-huszár főhadnagyának lovát jartatta, miközben leest a lóhátról és eltörte a derekat. Sérüléseibe valószínűleg belehal. Kelemet az aradi csapatkórházba szállították.

Két élet mentője.

Réven, — mint tudósítónk jelenti, — izgalmas jelenetnek voltak tegnap délben tanúi a Körözs partján dolgozó munkások. Paukár János bat éves kis fiúcskát fürdés közben a sebes víz elragadta. Anyja, Paukár Jánosné, — aki együtt fürdött kis fiacskájával, — rémes sikoltozással utána ment, de az ár őt is elragadta. A jajveszékésre Mann Traján révi tanító sietett elő, ruhástól a vízbe ugrott és szerencsésen partra segítette a nagy veszélyben forgó kis fiút és édes anyját. A derek életmentőt, — ki-tüntetésre fogják ajánlani.

Gotterhalte az imádságos könyvekben.

Nem valahol Bécsben, hanem magyarországi református emberek imádságos könyvében van a Gotterhalte. Ne szégyenkezzenek azonban a derék magyar reformátusok egy pillanatra se, megmondjuk nyíltan, hol történt meg ez a példátlanul vakmerő hazafiatlanság. Az alsó baranyai bácsi református egyházkerület mai bajai közgyűlésén pattant ki a dolog, s melyen felháborított és megbotránkoztatott minden hazafias gondolkodású magyar embert. A közgyűlésen Cseh Ervin miniszter elnök. Szabó Péter egyházi elnök és Pirosi esperes bejelentette, hogy a szerémségi Beska nevű nemet hitközségnél az összes ott használatban levő hivatalos kiadásu egyházi e n e k e s k ö n y v b ő l k i t é p t é k a Szózatot, Himnuszt, és helyükbe a Gotterhaltét ragasztották be. A közgyűlésen Kontra János eszalai lelkész élesen elítelve ezt az undok merényletet, erélyesen követelte a vizsgálat mekíndítását, hogy a bűnösök meglakoljanak orezátlanságukér. A közgyűlés megbotránkozásának adott kifejezést a becskai egyházközségben történtek felett. Szabó esperes pedig bejelentette, hogy megindítja ebben az ügyben a legszigorubb vizsgálatot. A szerémségiek rendkívül szánalmasan védekeztek bár segítségükre sietett Kozma volt orsz. gyűl. képviselő is. A hazafias papságot rendkívül felháborította a Gotterhalté nevű hóhérszövegnek becsapása a szózatokba.

Elkobzott romlott szalonna.

A hivatalos aktába csuszott tévedés folytán tegnapi számunkban mi is megírtuk, hogy a rendőrség 12 kg szalonnat kobozott el, mely Bösörményi Pal hentes üzletéből való. Tegnap a tévedés kiderült, mely a panaszos fel téves bemondásából származott, mely szerint a romlott szalonna nem Bösörményi Pál, hanem Juhász Károly hentes üzletéből való volt.

Az Állatok világa

czimü nagy vállalatból a 67-ik füzet is megjelent s a megszokott művészies kiállításban Chernel István, a magyar kiadás tudós szerkesztője ebben az érdekes füzetben kizárólag a harkály-félékkel foglalkozik. Általánosan jellemzi őket ismerteti munkalkodásukat és tapálkozásukat, a miutkiter gazdaságijelentőségükre is, határozottan megállapítva a harkályfélék hasznos voltát. Ez igen becses rész után a különféle küllöket veszi sorba, főemlítve egyes megfigyeléseket, valamint jellemezve a különösen érdekes és szép madarakat. A füzet a fekete- és a király harkály leírásával végződik. A szöveget magyarázó rajzok a zöld-a szürke-az arany-és a vörösféjű küllöt ábrázolja a király harkályal együtt. Az Állatok Világa a Légradí testverek kiadásában jelenik meg s füzetenként — 80 fillérért kapható, ugy a szép könyv kiadóhivatalában (váci körút 78) mint minden jobb könyves boltban. Megjegyezzük hogy ennek a világra szóló természetudományi munkának — amely 10 kötetből fog állani — eddig megjelent kötetei diszes kötésben megrendelhető egy kötet ára 18 korona.

Ingyatlanok forgalma.

Sipos György és neje Liskay Margit veszik a debreczeni 4381 sztkvben foglalt 682 □ öl venkerti szőlőből 300 □ ölet Dalmi Erzsébet Nagy Józsefnél 2000 kor. Öv. Morvay Sándorné Sas Zsuzsánna veszi a debreczeni 3411 sztkvben foglalt 92 □ öl Csapó kerti szőlőt Bodnar Zsuzsánától 1590 kor.

Kovács Lajos és neje Nagy Ágnes veszik a debreczeni 7985 sztkvben 3888/11 hrsza foglalt majorság föld házhelyet 160 1/2 □ öl Kacz Lajos és társától 700 kor.

Magyar Imre és neje Mestény Borbála veszik a debreczeni 7985 sztkvben 3888/12 hrsza foglalt 160 1/2 □ öl majorsági föld házhelyet Kacz Lajos és társaitól 700 kor.

Petőfi Zoltán szerelme.

(A debreczeni szintársulanál.)

A „Független Közlemény“-ből vettük át ezen érdekes emlékeztést, a mely a nagy költőfiának debreczeni életével is foglalkozik:

A halhatatlan Petőfi Sándor egyetlen gyermeke, a korán elhalt Zoltán Szegeden járt a gimnázium VIII. osztályba. Osztálytársai közül többen élnek még, sőt és szülősadója is, Káló Antal gombkötő, akinek ipar utcai házában lakott Petőfi Zoltán. Erős elhatározásu, lobbanékony és rendkívül érzékeny természetü fiatal ember volt. Csaplár Benedek kegyesrendi tanár egyszer fölszólította felelni.

— Nem készültem — felelte Petőfi Zoltán kurtán.

Bántotta a tanárt ez és erőlyes hangon szólt rá a fiura. Hivatkozott apja emlékére is, akinek iskolatársa (t. i. Csaplárnak) volt. A megszegyenyítés azonban éppen az ellenkező hatást keltette, Petőfi Zoltán felugrott és szilárd léptekkel tartott az ajtó felé.

— Ide se teszem he többé a lábam — kiáltotta és teljes erővel becsapta az ajtót maga után.

Szavát be is váltotta. Irtak a gyámjának, Petőfi Istvánnak, aki kiegyenlítette a Zoltán diák tartozásait. Heves jelenet játszódott le a nagybácsi és az unokaöcs között Káló Antal házában.

— Most már le is veszem rólad kezem — mondta a nagybácsi, aki a heves jelenet alatt meg is ütötte unokaöcsesét.

Petőfi Zoltán rövid ideig még Szegeden maradt, amíg a debreczeni színház igazgatója szerződtette társulatához, Szegedről azonban nem egyedül távozott el, hanem a szép Belezna Katiczával, aki akkor kardalós-nő volt. A kívánatos barna leány halálosan beleszeretett a nagy költő fiába. Talán ez a nagy perzselő szerelem is siettetta a nagy Petőfi fiának korai halálát. A szerelmi viszony azonban csak addig tartott, amíg a debreczeni szintársulat tagjai voltak. Petőfi Zoltánt másfelé vetette a sors, Belezna Katicza pedig tovább folytatta vándorútját a vidéken a kisebb szintársulatokkal.

Innét-onnét.

— Szeptember 4. —

(Az ispotályi toronyóra.)

Alulírott megfigyelte és meg is írta, hogy az ispotályi toronyóra már napok óta 12 óra 10 percet mutat éjjel, mint nappal. Többen már hajlandók lettek volna arra magyarázni ezt a körülményt, hogy az ispotályi „dékán bácsi“ megakarja állítani az idő öröklörgő kerekét és azért kísérletezik — egyelőre — az ispotályi toronyóra megállításával.

Ma már azonban ez a feltevés megvan döntve, mert már tegnap delutan illetőleg alkonyatfelé illő komolysággal mozgatta aranyozott karjait a számkokkal beirt óralapon az ispotályi toronyóra mutatója... Az ispotálykörnyeki „Bohémia“ fenakadás nélkül tájékozódik az órajárás mikéntje felől?

A meleg szeptemberi nap is feldugta az areztát és sugarival kicsalta a legyeket és a rajkókat az ispotálylaposra. Ilyen változó az élet és ilyen változó az ispotályi toronyórának a járása.

(Kis lányok a réten.)

Szines, kis csoportok mozognak a perzselt gyepen.

Tarka-barka kendős, kötös, ruhás kis lányok ezek. A nép gyermekei ezek. Már a hajnali sugarakkal együtt indulnak el a távoli kertekből az akácza lombos ispotályi iskolakba.

Tarka-barka kendős kis magyar lányok, ha a jó tanítók, tanítónők a család, a hazaszeretetét, a hitünk iránti édes, balzsamos buzgóságot gyöngye lelketekbe oltották és ezen nemes érzésekkel vértettek titeket, ekkor virág fakad sokévek multán is, melyekkel — a távoli kertekből haladván — a hajnali sugártól ragyogva körül tapostatok ösvényt az ispotályi akác lombos fehér iskolái felé...

(Egy görög katolikus atyánkfia levele.)

Kedves bizonyíték a mellett, hogy a tiszteletes Jánosi Zoltán debreczeni nagytemplomi pappá történt megválasztása széles körben keltett meglepedést és örömet, ez a levél, mely egy hajdu dorogi, görög katolikus hitü elvtársunktól és testvérünk-től származik. Ugyanis így hangzik ez a sokat mondó, bárha rövid levélke:

Kedves Szerkesztő Ur!

Jánossy Zoltán tiszteletes urnak, ha béléto-gat a szerkesztőségbe, legyen szives örömmel kifejezését megválasztásán nevében kifejezni. Valóban, tisztelet minden pályázónak, de az, hogy Jánosit Debreczen keblére ölelte, csak örömmel tölthet el minden jó magyar független érzelmi polgárt, mert látja, hogy mégis van szem, mely az érdemet és tehetséget meglátja és méltányolja.

Hdorog, 1902. aug. 2.

hive

Petrus Ienő.

(Hangok a műhelyből.)

Valami közeli műhelyben vasat kovásolnak. Busan kongó-bongó hangok ezek. Nem is kísérelm magyarázni — miért, de nekem a zümmögő méheket juttatják eszembe.

Falusi kertben, náderesztet alatt a méhek hosszú sora, Téliestéken szoktak ilyen kosarakal fenni és most szorgos méhek lépés mézet tapasztanak az oldalára.

Jó magam ott hasalok a virágok között, a gyöpen. Sok ezernyi méh forgolódik fejem fölött és egy szalmakalapos öreg bácsi, némi öregemberek szikar, értelmes arczával, makrapipa füstjét fujván, emelgeti, vizsgálgatja a terhes kasokat és a méhikek ösmerik a barátjokat, de hogy szúrnak hasznos kezébe a fulánkot, hisz a kártékony férgektől, bogaraktól tisztogatja a kaptárt...

Gyermekkorom volt ez. Szorgos, nemes méhek zümmögtek körültem, manap már nincs időm a gyöpen megpihenni, mert alnok, vad rabló darazsak ellen kell védeni magamat és fajtámat.

nemes Portörő Kelemen.

A tizenhárom éves betörő leány.

(Tolvaj a Mária képvivő lányok között.)

Hajdudorogon a városház udvara tegnap telisden tele volt asszony néppel. Ki keszkenőt, ki rokokyát, ki porcellán ibriket, ki mit szállított onnan, mint valami kótyavetyélő árucarnokból, hol olcsón lehet venni mindent és rosszat.

Egy nagyreményü, ma még csak alig tizenhárom esztendő tolvajesemete, Zámbo Horváth Teréz leendő leányzó, keze által össze szarkázott holmikát hozták haza a jogos tulajdonosok azon helyekre, honnan azok észrevétlenül, különböző időkben, lassankint szárnyra kelve eltűnedeztek.

Zámbo Horvát Trézi tegnapelőtt éjjel bemászott a Lelesz kántor háza utca felől nyíló ablakán s a társalgó szobából, melyben a család ritkán tartózkodik, szakavatott ügyességgel porcellán s más értékes aprósá-

gokkal megrakodva azon'ut mód, melyen jött, visszavonult.

A sikeren felbátorodva, a holmikát ott-hon el helyezve, visszament a piacra s az éj csendes leple alatt a Hájsz Mór óras ékszeres bazárja ajtaját próbálgatta felnyitni. Egyik kulcs a zárban már fordult is, de hosszúságára beszédhangok s léptek köze ledtek felé. Két ember jött, kik elől már nem volt ideje a szomszéd utcába rejtezkedni. Meglátták s kérdőre vonták s az épen örjáratból hazakerülő esendőrség oltalmára bízta.

Kovács Ferenc esendőrőrmester aztán kérdőre vonta az éjjeli bolyongót s a nyomban megejtett házkutatás meglepő dolgokat hozott lámpafényre.

Tegnap folytatott házkutatás alkalmával még a szalmaházakból is kerültek elő selyem keszkenők, rokokók, ujjasok s más háztartási hasznos és értékes apróságok s bebizonyult, hogy a Terecke már iskolás leánykorában megkezdte a vagyonszerzés emez meg nem engedett útján való járaskelést.

Kovács őrmester előtt több remek művelete jött világozágra Zámbo Horvát Trézinek.

Ravasz fondorlattal becsapta Stern cipőraktarost is a pócsi bucsu előtt, hogy maga és anyja számára a Pócsra menethez illendő lábbelit szerezzon. Beállított a boltjába s a Végso Mihály lelkész nevében több számú cipőt kért felpróbálásra. A gyanútlan kereskedő egy doboz cipőt adott at neki a kért számokból, melylyel Zámbo Horvát nyugodtan hazament s otthon kiosztotta kinek-kinek a magáét. Egy pár csinos lakk-topant a saját lábára öltve, fehér ruhába, kék és rózsaszín selyem szalagokkal felékeskedve, beállott a Mária kép vivő apró leánysoportba s elment Pócsra. De hogy ezt tehesse, előtte való napok egyikén egyik udvarból a szépen kivastalt s felekesített feherszoknyát is ellopta, melyben aztán az ó naptári boldogasszony napját, daczára, hogy római katolikus, végig ünnepelte.

Ma, Szeptember 2-án, a nyomozás folyik s ugyancsak van dolga a esendőrségnek ki egyik karosult házából a másikba kíséregeti s ismételteti vele az eljárást, melylyel a lakásokba hatolva a lopásokat elkövette.

Az egész család rendőri felügyelet alatt áll s Kovács őrmester erélyesen kezeli a nyomozás fonsiát, mely egyik-másik rejtélyben maradt betörés vagy esendőbb lopáshoz vezet.

Levelező.

Az olasz borok ellen.

Az olasz borbehozatal tervezett kontingentálása szőlőtermelő gazdáinkat erősen megriasztotta. Beérkezett híreink jelentik, hogy az ország északkeleti felföldjén, a tokaji Hegyalján, az Érmelleken és lent délen, az aradi Hegyalján egyszerre mozdultak meg a szőlőbirtokosok, hogy a közölgő veszedelmet elhárítsák.

Már vagy 3 héttel ezelőtt közölték a külföldi lapok és a Hazánk, hogy az osztrák-magyar monarchia a borvámklauzula elejtéseért a borbehozatal kontingentálásával akarja kárpótolni Olaszországot. Egy héttel később megismétlődött a hír, ezúttal már pozitívabb formában: a monarchia két kormányra állítólág évenként 500 ezer hekt. bort akar beengedni igen alacsony vámmal. Pedig ez a tervezett kontingens felülmúlja azt a mennyiséget, amennyit az olasz borbehozatal néhány esztendő óta átlagosan kitett. Hiszen esetről esetre konstáztuk az olasz borbehozatal fokozatos csök-

kenését, ami abban leli magyarázatát, hogy a magyar szőlőtermelés fölújításával a közönséges olasz borok még a borvámklauzula mellett sem bírják el a szállítás költségét.

A kontingentálás híre azóta felszínen maradt, anélkül hogy hivatalosan vagy felhivatalosan megezáfolták volna. Érthető tehát szőlőbirtokosaink nyugtalankodása és a tervezett kontingentálás ellen való tiltakozása.

A mi szőlőtermőinknek az olasz borból nem kell se kevés, se sok. Mert az olasz borok behozatalának az esökkenése, melyet a lapok olá örömmel regisztráltak, éppenséggel nem jelenti azt, mintha az a veszedelem, mely nemzeti szőlőtermelésünket az olasz borok behozatala által fenyegette és fenyegeti, muló felben lenne. A közönséges olasz boroktól, a fent említett okból, már ugy sem fel a magyar gazda. Az olasz borvámklauzula éppen nagyhírű elsőrangú fajborainkra mért végzetes csapást s évtizedek kellenek, míg az ebből származott karokat kiheverhetjük s asszaborainkkal világ piacon újra megjelenhetünk.

Megirtuk annak idején, hogy Uroszov herceg, Oroszország párosi nagykövete, 1900-ban, a párisi kiállítás idején lakomát a ott, amelyen Közép-Európa leghiresebb fajborai kerültek az asztalra. A francia lapok bő tudósítást közöltek a híres banketről, de a borlapon a tokaji vagy más világhírű magyar borok nyomát hiába kerestük.

Pedig a „tokaji“, hogy egyebet ne is említsünk, mindig szerepelt a világforgalomban, hiszen a bécsi Abelesz-czégi milliói abból származtak, hogy ügyes üzleti furfanggal valóságos monopoliumot tudtak szerezni a „tokaji“ borral való kereskedésben.

Tokaj borát elpusztította a filloxéra s azóta olasz borból vegyített pancsokat dobtak a magyar nemes asszaborok vignettája alatt a világ piacra. Ez a manőver most keservesen megboszlata magát. A külföld részben fahismerte a hamisítást s teljesen elfordult a „tokajtól“, részben pedig anynyira hozzászkott az olasz pancsokhoz, hogy most már Tokaj szőlőhegyeinek valódi termését nem akarja vásárolni. Aki nem hiszi, nézzon szét a zempleni Hegyalján: a nems magyar fajborok nagy keszletei eladatlanul hevernek a pincékben, a sátoralja-ujhelyi es egyéb borkereskedők pedig ezer hektoliterszáma hozatják be az olasz borokat.

Hogy mit jelent ez, egy külföldi példával akarjuk illusztrálni. A múlt évben es 1900-ban, nemkülönben 1809-ben tödvalevőleg rendkívül bőséges szürete volt Franciaországnak. A bő áldás nyomán a francia borpiazz konjunkturái fenekestől fölfordultak, e bor ára rohamosan hanyatlott, szőlősgazdák, borkereskedők, gazdasági írók, politikusok, álla férfiak hónapokon át azon töprengtek, hogy enyhítsék a borpiazz rettenetes állapotát következtében beállott feszültséget. És ez a példátlan borkrízis az elsőrangú francia fajborok árait es kelen-dőségét abszolúte nem érintette. Sőt a francia borászati szaklapok följegyeztek, hogy a grand cru ezekben a válságos esztendőkbén még hamarabb fogyott, el mint más években. El lehet mondani, hogy a francia szőlőbirtokosok csak azért küzdhetek meg a válsággal, mert elsőrangú termé-sőket változatlan, de sőt fölemelt arakkal tudták értékesíteni.

Magyarországon tehát az olasz borbehozatal hatása alatt éppen ennek az ellenkezője történt. Közönséges asztali boraink megbirkóznak az olasz versenynyel, de nemes fajboraink kritikus helyzetbe kerültek,

amely csak akkor szünnék meg, ha a borvámklauzula eltörlésével az olasz borbehozatalt megakasztanák es ezzel végét vetnék a nemes fajboraink rovására menő hamisításoknak.

Ez a mai helyzet. A magyar borter-melők nyögnek a szőlőfelújítással járt áldozatok sulya alatt s olyan mezőgazdasági politikát követelnek, amely nemzeti borter-melésünk értékesítését lehetővé teszi. Egész vidékek megélhetése függ ettől s a kívándorlás az ország északkeleti felföldjén nyom-ban ezökkenne, amint a bortertermelőők meg-felelő munkabérekét tudnának fizetni. Éppen ezért a magyar bortertermelőők követelik az olasz borvámklauzula végleges elejtését, az olasz borok beözönlésének sürgős es hathatós megakadályozását. E követelések körül immár országos mozgalmak keletkeztek s a kormány rövidesen megfog győződni arról, hogy a nemzeti bortertermelés érdekei a magyar törvényhozás falai között is erélyes védelemre fognak találni.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordítot a: ifjabb Móricz Pál.

Mindnyáján kacagásra fakadtunk. És mivel a czimboraknak volt még egy tabori kulacs palinkájok is, kortyintottunk es kenyereztünk es így nézegettük a mozdulatokat, melyek mind élénkebben domborodtak ki. Eközben Buche is előkövetkezett a vizes flakával. Ugy fülelt a hátunk mögött, mint a le-ekedő róka. A lovasság hosszú sorban nyomult elő az erdősegből, a vetéseken át Saint Amand irányába nyomultak előre, ama nagy falu felé, mely Fleurustól balra fekszik.

Czebede magyarázni kezdte:

— Az ottan a Pajol fele könnyű lovasság, esatárlanczba oszlanak fel. Ezek ismét Exelmannféle dragonyosok. Ha amazok az ellenség állasait kifürkészték, meglátják, ezek felfejlődnek. Ennek már megvan a maga rendje-módja, utánok a gyalogság nyomul az ágyukkal. Es miután a lovasok jobbra-balra belevágtak az ellenségbe, vilámbeszen visszahuzódnak szarnyakra es ime egyszerre csak a nyalogság van az első harcvezonalban. Azután a jó utakon es a mezősegen megalakítjuk a támadó oszlopokat es beköszöntésképpen az ágyuk is megbödünek. Azután így okádja a halált az ágyu egy felőráig, vagy husz perczig, vagy a körülmények szerinti hosszabb vagy kevesebb ideig. Es ha kikapták a magok porcióját es az ütegeiknek már a felet roncsokra lötték a tüzereink, ekkor a esaszár a legalkalmasabb pillanatot kiválasztva: min ket küld előre. Kezdődik a kartácsolás... Persze minket kartácsól az ellenség. Mi pedig fegyvert a kézben, gyors lépésben, jó rendben nyomulunk előre, de a kartácsolás izgalma miatt, végül futólépésre váltjuk át a gyors lépést. Ezt pedig azért mondom jó előre tinettek ujonczok, nehogy meglepődjete.

Ugyanis kíváncsiságból több mint husz ujoncz gyült a hátunk mögé.

A lovasság pedig szakadatlanul nyomult az erdőből kifele.

Most meg Duhem kaplár szolt közbe:

— Fogadok, hogy a negyedik hadtest már kora hajnal óta vonul fel a hátunk mögött.

Rabot sem vélekedett másként.

(Folyt köv.)

Üzlet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában **Lovas és Kosárka** törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nőidivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk **Ruha Bluz** és **diszselmeket**, valódi **Francia** és **Angol** női ruhaszöveteket, valamint a legújabb mintájú és színtartó **crettonokat**, **zephyreket**, **flanellokat** és **barchetteket**. Remek **applicatio** himzések, **gaze** és **zsinór** **diszek**, **csipke gallérok** és **betétek**, **francia derekfüzők** mérték szerint is. **Női fehérneműek**, **harisnyák**, **vászon**, **chiffon-félék**, **Damast** és **pamut asztalterítékek**. **Pamutok**, **bélés** és **szabó kellekek**, **nap** és **esernyők**. **Paplanok**, **ágy** és **asztalterítők**, **szőnyegek** és **függönyök**. Berendezkedésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy arunk finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk. (10-6)

Tisztelettel: **Lovas és Kosárka.**

Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk.

Tisztelettel értesítem

a n. é. közönséget, hogy Piacz u. 38 sz. a. fennálló térői szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szíves tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szíves pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfiniszabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Teljes ellátásra elvállal izr. család 1 esetleg 2 fiút kik közép vagy felsőbb osztályt végeznek. Jó nevelés biztosított. Értekezhetni Fényes Mór szabó üzletében megyeház.

Teke asztal. Jó karban

levő ujonnan behuzott tekeasztal (Billiard) jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Bardos Géza**. Közgazdasági bank.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évforduló napján

kivilágítási poharak

Kossuth képek

Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereskedésében már kaphatók és megrendelhetők.

Főtőzsde mellett.

(4-1.)

SENKI

se mulassa el egyik legrégebb budapesti bankházunk részére törvényesen megengedett állam és hitelsorsjegyeknek eladására való ügynökség végett jelentkezni. Legmagasabb jutalék, előleg, esetleg fixfizetés. Ajánlatok „M. V. 8912” alatt

Haasenstein Vogler hirdetési irodájához Budapest intézendők.

Kind és Herglotz

vegyészeti gyár

fiók: Budapest, V., Visegrádi-u. 4.

Ajánlják gyártmányaikat és pedig:

„ORIGINAL-ANTIROSZ”

(rozsdá ellen védőfesték), legtartósabb és rozsdá ellen védő fekete mázolófesték vas, stb.-nek.

„Original-Flammentod”

(tűz ellen védő festék) tűz és vihar elleni mázolófesték, mely fat, követ érczet stb.-t tűzvész ellen védelmez.

Használati utasítás és ajánlatok kívánatra bérmentve.

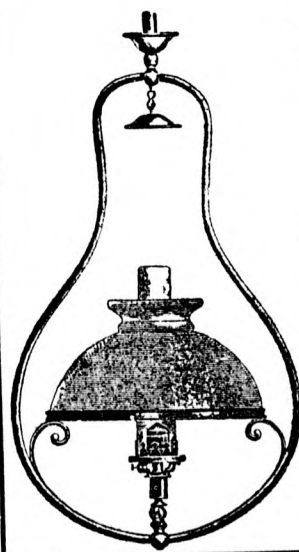
Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak! a „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű, erőátételes

Borsajtói és Szöllőzűző!

Eladás egyedül a gyártelepen: (12-5.)

Péterfia végén, a hadházi utczában.

SZABADOS és ROSSI

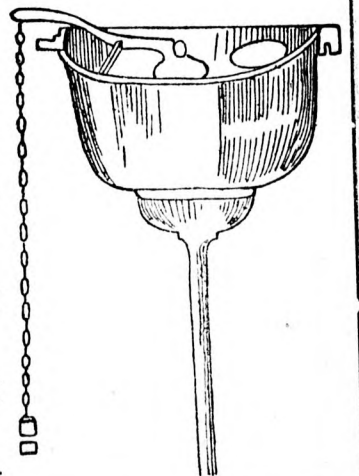
vizvezeték és világítási vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszesz és vizvezetékek
CLOSETEK
és csatornázások,
SZIVATTYUK
Fürdőberendezések
és Gőzfürdők

stb. berendezésére.
Kőgyágszövek raktáron.

Egyedüli árusítása a legjobb minőségű losonczy élesztőnek.

Van szerencsém a n. é. fogyasztó közönséggel tudatni, hogy a **Rosenthal Dániel és fia** cég alatt 32 évig fennállott

ÜZLETET

a saját számlámra vettem át és azt most már az én cégem alatt fogom vezetni — Ugy mint az előbbi cégnek, nekem is az leendő főtörökvésem, hogy szolid és pontos kiszolgálás, olcsó árak és mindig friss, kitűnő minőségű áruim által a t. vevő közönség teljes megalégedését kiérdemeljem.

Szíves pártfogást kér

tisztelettel
ROSENTHAL JENŐ.

(2-1.)

A volt engros üzlet helyisége kiadó.